

NAUJIENOS

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

VOL. LXI

Price 15c

Chicago, Ill. — Penktadienis, Gruodžio-December 19 d., 1975 m.

Kaina 15c

294

AUSTRALAI ATMETĖ LIETUVOS ANEKSIJĄ

KISINGERIS TARIASI SU RUSAIŠ MASKVOJE IR WASHINGTONE

Pravda pritaria sovietų politikai ir aštriai kritikuoja JAV ir Kiniją

WASHINGTONAS, D. C. — Sekretorius Kisingeris, grįžęs iš Europos, tuojau pradėjo įtikinėti sovietų valdžios atstovus, kad jie sustabdytų ginklų siuntimą į Angolą. Kisingeris jau susišaukė su sovietų valdžios atstovais Maskvoje ir su sovietų pareigūnais Washingtone. JAV reikalauja, kad sovietų valdžia sustabdytų ginklų siuntimą į Angolą.

Ar šis naujas sekretoriaus Kisingerio žingsnis kiek padės Angolai, šiandien sunku pasakyti. Šiandien Maskvoje išėjusi Pravda labai aštriai kritikuoja Ameriką ir Kiniją politiką Angoloje. Sovietų valdžios laikraštis sako, kad sovietų valdžia padeda Angolos liaudžiai sudaryti demokratine vyriausybę, kuri baigs išnaudojimą, tuo tarpu Amerika, Kinija ir kitos vakarų Europos valstybės stengiasi pratęsti kolonializmą.

Pravda labai aštriai kritikavo JAV ambasadoriaus Jungtinės Tautosose primetamus kaltinimus Sovietų Sąjungai. Sovietų Sąjunga nesistengia kolonizuoti Angolos, bet bando padėti Angolos liaudžiai sudaryti vyriausybę, kuri pati galėtų valdyti kraštą. Iš sovietų dienraščio tono, paruošiamo su užsienio ministerijos ir paties Brežnevo žinia, neatrodo, kad sovietų valdžia bandytų trauktis iš Angolos.

Vakar atrodė, kad senatoriai, bandę sustabdyti bet kokią paramą Angolai, laimėjo svarbų užsienio politikos žingsnį. Jie imasi priemonių uždrausti prezidentui Fordui ir valstybės sekretoriui teikti bet kokią paramą Angolai. Toks yra JAV atstovų rūmų daugumos nusistatymas. Bet tikrovė visiems akis bado: JAV neteiks jokios paramos, o sovietų valdžia siunčia ne tik savus ginklus, bet ir svetimus kareivius į Angolą. Kiekvienam aiškėja, kad rusai, įsistiprinę Angoloje, kenks laisvam susisiekimui pietų Atlante.

Sekretorius Kisingeris, patyręs apie šitokią kongreso daugumos nusistatymą, ėmėsi kitos politikos. Jis paskutinėmis dienomis tarėsi su keliais Afrikos valstybių pareigūnais apie priemones naują kolonizaciją, o Washingtonas, pasitaręs su prezidentu Fordu, reikalauja, kad sovietų valdžia nesiųstų ginklų į Angolą. Pasitikėjimų metu jis aiškiai rusams pasakė, kad sovietų valdžios nutarimas siųsti ginklus į Angolą gali pakenkti visai detentės politikai. Ar sovietų valdovai nusisąstos šitokią grasinimą, tuo tarpu dar nežinia, bet vakarykštis Pravdos straipsnis visai kitu tonu kalba apie visą Angolos reikalą. Kisingeris yra įsitikinęs, kad jis paveiks sovietų valdžią keisti Angolos politiką.

DDR DIDINA GYNYBOS SAMATĄ

RYTŲ VOKIETIJA. — DDR — 1976 metams yra paskyrusi gynybos ir milicijos reikalams 10,2 milijardus markių, kas su už praėjusius metus.

Izraelis pateisina savo reidus į Libaną

TEL AVIVAS. — Kariuomenės štabo viršininkas Mordechaj Gur pasakė trečiadienį, kad Izraelis sustiprins savo kampaniją prieš arabų partizanų ir pateisino oro antpuolius ant taikinių Libane, padarytus anksčiau šį mėnesį, kaip kairinė sekmę.

"Izraelis tebekovos ir tebekovos teroristus atitinkamom priemonėmis, kai sąlygos bus tam tinkamos", pasakė lt. gen. Gur grupės studentų Jeruzalėje.

Jis pasakė, kad rezultatai šio mėnesio antros dienos reidų ant taikinių šiaurės ir pietų Libane buvo geri ir, kad taikiniai nebuvo gyvenamuose pabėgėlių stovyklų dalyse.

Pranešimai iš Beiruto sakė, 113 buvo užmuštų ir 128 sužeisti antpuoliuose ant pabėgėlių stovyklų. Kariniai šaltiniai čia sakė, kad reidai buvo ant partizanų štabų.

Tripolio gyventojai bėga palikę namus

BEIRUTAS. — Aršios gatyvių kovos tarp krikščionių ir musulmonų Tripolijoje privertė trečiadienį gyventojus šio antros savo didumo Libano miesto bėgti iš savo namų, o taip pat privedė dviejų dienų paliaubas prie visiško žlugimo.

Saugumo karininkai pranešė — 16 užmuštų ir 45 sužeisti. Jie pasakė, kad minosvaizdžių sviedinių pataikė į mokyklą ir raketos padegė keletą daugiaaukščių gyvenamųjų namų.

Kovos taip pat įsiliepsnojo keliuose Beiruto priemiestuose, kuriose policijos žiniomis, 6 užmuštų ir 8 sužeisti. Viešbučio rajonas centriniam Beirute, viršes tvirtovė, buvo ramus, bet antonistus buvo galima matyti.

ANTRAS BOMBŲ FABRIKAS

LONDONAS. — Londono slaptoji policija — Scotland Yard — praneša, kad beieškant teroristų Londone, netikėtai buvo surastas antras bombų fabrikas. Fabrikas buvo įsitaistytas vieno namo trečiame aukšte. Rasta pridurtų bombų ir daug joms gaminti reikalingos medžiagos.

JAV atstovai gali pasitraukti iš UNESCO, Jungtinių Tautų mokslo, auklėjimo ir kultūrinės organizacijos, savo veiklos pagrindą padėjusios prieš sionizmo nukreiptą rezoliuciją.

AUKSO LYDINĮ 11 DIENŲ VEŽIOJO PO PASAULĮ

Iš Vokietijos aukso turėjo nuvežti į Saudi Arabijos sostinę

CHARLESTON, S. C. — Praeitą trečiadienį iš ilgos kelionės grįžęs didelis Amerikos transporto lėktuvas parvežė pusės milijono dolerių vertės aukso lydinio.

Muitininkai tuojau nustatė, kad tas aukso lydinys įvežtas į JAV nelegaliai.

Lakūnai nieko apie minėtą aukso lydinį, nes jis buvo pakrautas pačiame priešakiname skyriuje, kur labai retais atsitikimais dedamos prekės.

Aukso siunčiamas iš Šveicarijos

Lėktuve rasta pusės milijono dolerių vertės aukso, kuris tuo tarpu nežinia kam priklauso.

Vėliau pradėjo aiškėti, kad jis 11 dienų buvo vežiamas iš vienos valstybės į kitą. Didysis lėktuvas vežiojo keleivius, bet apie aukso mažai kas tesirūpino.

Per 11 dienų keitėsi didžiulio lėktuvo įgulos ir patarnautojai, bet paskutiniai nieko nežinojo apie aukso.

Aukso bet kas galėjo nešti

Lėktuve rastos kelios aukso lydinio dėžės. Viena dėžė buvo atidaryta, joje trūko 7 lydinio gabalai.

Tuo tarpu iš Europos ateiinančios žinios sako, kad aukso vel įsivelti į tokį pat įvykį Angoloje. Tuo ypatingai yra susirūpinę Atstovų Rūmai. Jie yra pasiryžę net priliudyti įstatymų giliai turinčius priedus prie karinės Pentagono sąmatos.

Paaikšėjus, kad prezidentas visiškai nemano įsivelti į buvusios portugalų kolonijos civilinio karo, šiek tiek atližo. Tačiau Angolos klausimai vėliau bus rimtai svarstomi Atstovų Rūmuose.

Muitininkai pasvėrė Charleston aviacijos bazen atvežtą aukso ir rado jį tikrai pusės milijono dolerių vertės. Tai reiškia, kad pakelyje dingio apie 850,000 dolerių vertės aukso.

Dabar policija pradės tirti lakūnus ir patarnautojus, kol nustatys kas ir kur aukso ėmė iš lėktuvo ir kodėl jis nebuvo iškeltas Saudi Arabijos aerodrome. Iš kelionės likęs ir į Charleston lėktuve rastas aukso dabar ypatinai puola prezidento administracijai, kad ji bereikalingai lendant į Angolos ugnį. Jis sakė, kad Amerika prieš Rusijos įsikišimą į Angolą jau išleisdavo 10 milijonų dolerių metams, o dabar jau 60 dol., išleidžiama siunčiant tenai pabūklus bei lėktuvus. Blogiausia, pasak Humphrey, kad Pentagonas, visiškai neatsiklausęs kongreso, samatoje yra numatęs išleisti 750 mil. dol. Angolos civiliniame kare.

Britų Kolumbijoje rinkimų rezultatai

VANKUVERIS, Kanada. — "Social Credit" partija Britų Kolumbijos rinkimuose laimėjo nesitiktą pergalę, visas kitas partijas palikdama toli užpakalyje.

"Social Credit Party" su savo senu vadu Bill Bennett priekšakyje iš 55 vietų Britų Kolumbijos provincijos legislatoroje laimėjo 36 vietas, kuomet konkurentė (kairiųjų) New Democratic Party tegavo vos 16 vietų, o konservatyvi ir liberali "laimėjo" tik po vieną vietą.

Šios provincijos rinkimais gyvai yra susidomėję amerikiečiai, kadangi kairiųjų kandidatai žada reikalauti įstatymo, kuriuo svetimsaliams Kanadoje būtų uždrausta pirkti žemę.

Rinkimai Argentinoje įvyks 1976 metais

BUENOS AIRES. — Įsitvirtinusi Izabelės Peron administracija nusprendė trečiadienį padaryti visuotinius rinkimus 1976 m. spalio mėn. 17 d., mirusio Juan D. Perono pirmo žingsnio į galia trisdešimt pirmųjų metų dieną.

Visuotiniai rinkimai buvo anksčiau numatyti 1977 m., bet valdžia pereiną mėnesį nusprendė juos priartinti.

Renkami bus: prezidentas, viceprezidentas, kongresmenai, gubernatoriai, provincijų įgaltiniai, merai ir municipaliteto nariai.

Amerikos Atstovų Rūmai baiminasi

JAV "garbingai" nudgešios pirštus Vietnamė, nelinkusios vel įsivelti į tokį pat įvykį Angoloje. Tuo ypatingai yra susirūpinę Atstovų Rūmai. Jie yra pasiryžę net priliudyti įstatymų giliai turinčius priedus prie karinės Pentagono sąmatos.

Paaikšėjus, kad prezidentas visiškai nemano įsivelti į buvusios portugalų kolonijos civilinio karo, šiek tiek atližo. Tačiau Angolos klausimai vėliau bus rimtai svarstomi Atstovų Rūmuose.

Sen. Humphrey puola

"Aukso bėgimas" sen. Humphrey ypatingai puola prezidento administracijai, kad ji bereikalingai lendant į Angolos ugnį. Jis sakė, kad Amerika prieš Rusijos įsikišimą į Angolą jau išleisdavo 10 milijonų dolerių metams, o dabar jau 60 dol., išleidžiama siunčiant tenai pabūklus bei lėktuvus. Blogiausia, pasak Humphrey, kad Pentagonas, visiškai neatsiklausęs kongreso, samatoje yra numatęs išleisti 750 mil. dol. Angolos civiliniame kare.

Kiti kritikai

Sen. R. P. Griffin, mažumos pirmininko padėjėjas, pabrėžė, kad Angolos klausime turi būti lankstumas, kad administracija ir CIA turi turėti veiksmų laisvę Sovietų Rusijos ir Kubos karių akistatoje, esančių Angoloje.

Baltųjų Rūmų spaudos reikalų sekretorius pareiškė, kad Amerikos lakūnai Angoloje dabar pridūrė, kad savaitės pabaigoje prezidentas turės spaudos konferenciją, tad Angolos klausimais pasisakysys daugiau.

Mokesčiams rinkti komisijonierius Donald C. Aleksander pats pateko didelėn bėdon. Iki šiol jis tikrindavo kitų mokamus mokesčius, o dabar jo mokesčius tikrina du kongreso komitetai, FBI ir jo paties vesta mokesčių rinkti įstaiga. Jis yra labai pasipiktinęs ir tvirtina, kad kaltintojai yra melagiai.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

Britų premjeras Wilson sukvietėms užsienio žurnalistams papasakojo apie šiaurės Airijos gyventojų vedamas kovas su maištininkais. Jis tvirtino, kad amerikiečių siunčiamos aukos naudojamos žmonėms žudyti, ginklų dirbtuvėms steigti. Jis prašė amerikiečius neduoti aukų maištaujantiems ariams.

Sen. Javitz žmonai vagiliai išnešė auskarus, vertus 30.000. Vagiliai jėgo į vidų, kai ji tik kelioms minutėms buvo išėjusi.

Teisėjas H. Corcoran įsakė buvusiam angliakasių unijos prezidentui Boyle ir kitiems valdybos nariams grąžinti į išdą \$250,000, kuriuos jie, neturėdami teisės, 1960 metais pasisavinė. Buves unijos išdinininkas privalo grąžinti 97,000 dolerių, kuriuos jis 1968 metų konvencijoje išleido dovanoms. Niekas neturi teisės imti iš unijos pinigų fondo.

Paskutiniame Jungtinių Tautų posėdyje JAV ambasadorius pasakė kalbą, smerkiančią, kad kuriuos šios asamblėjos nutarimai. Jis nurodė, kad pasauelyje yra tikrai 29 demokratiškai valdomos valstybės, bet viena jų — Šveicarija — nepriklauso Jungtinėms Tautoms. Visas kitas valdovai diktorai.

Itakingiausiasieji Bostono respublikonų vadai remia prezidento Fordo, o ne Reagano kandidatūrą į prezidentus.

Irano, Irako ir Alžirijos atstovai atmetė Kisingerio pasiūlymą aliejaus eksporto valstybėms padėti neturtingoms tautoms.

Prezidentas Fordas vetavo įstatymą valstybės mokesčiams sumažinti, bet kongreso atstovai tikisi surinkti pakankamai balsų prezidento vetui panaikinti.

Gerokai atšalo Vakarų ir Rytų Vokietijų santykiai, kai Rytų Vokietijos pasienio sargai ir vėl pradėjo šaudyti į žmones, bėgančius į Vakarų Vokietiją. Šiuo reikalu komunistams buvo pareikštas protestas.

PRANEŠA MASKVAI, KAD NEPRIPAŽISTA PABALTIJOS KRAŠTŲ PRIJUNGIMO

Malcolm Frazer vyrausybė jau ruošia pranešimą sovietų valdžiai

NEW YORK, N. Y. — Šiandieninėje New York Times laidoje yra šio dienraščio korespondento Canberro, David A. Andelman žinia iš Australijos, kad gruodžio 17 dieną Malcolm Frazer vadovaujama konservatyvi vyriausybė ruošia oficialų pranešimą Sovietų Sąjungai, kad Australija nepripažįsta Lietuvos, Latvijos ir Estijos aneksijos.

Ispėjamos Amerikos bendrovės

Prez. Fordo prašomas, federalinės rezervų banko pirmininkas Arthuras F. Burns išpėjo Amerikos bankus ir prekybos bendroves, ka jos neišvengtų į užsienietišką boikotą prieš kitas tautas, draugiškas Amerikai. Šis išpėjimas turi omenyje Izraelio boikotą, kurį yra paskelbė ir vykdė arabai.

Prekybos sekretorius R. C. B. Morton, kongresmanams ir kaimams senatoriams reikalauja, atidengė boikote dalyvaujančių Amerikos bankų ir bendrovių sąrašą.

Britai šelp Chrysler bendrovę

Chrysler auto gamybos bendrovė yra pareiškusi, kad ji uždarysianti savo fabrikus Anglijoje, kadangi tie fabrikai neša jai milijoninius nuostolius. Anglijos vyriausybė, išsigandusi, kad 25,000 darbininkų liks be darbo, nusprendė sušelpi Chrysler bendrovę 325 milijonais dol. Nežiūrint į tai, visdėlto teks 8,000 darbininkų iš bendrovės fabrikų atleisti.

Toks vyriausybės gėrąsirdiškumas turi daug priešų tiek konservatorių, tiek ir darbo partijoje.

Aukso rubliai

Maskvos ponai nusprendė pasirodyti vakaruose savo turimais, bet piliečiams nematomais aukso rubliais. Laikraščiu žiniomis, maskviečiai poneliai išpils ant vakariečių prekybos stalo 1000,000 aukso monetų, kurių kiekviena sveria 7,74 gramus ir pradžioje kaštuosiančios 36.50 dolerių, t. y., tiek numatoma pradžioje paprašyti už kiekvieną monetą.

Sovietai be reikalo aukso nematė. Matyti jie pristigo kuo atsilyginti už užsienyje perkamą duoną.

Dviejų dienų Kalėdos

Prezidentas Fordas pasirašė bilį, kuriuo visos federalinės valdžios įstaigos, su mažomis išimtis, nedirbs gruodžio 26 dieną, tai yra antrąją dieną po Kalėdų. Kalėdų antros dienos šventės tik tos įstaigos, kurių pareiga yra rūpintis piliečių saugumu.

Dabartinė Australijos vyriausybė imasi iniciatyvos atšaukti buvusios Gough Whitlam darbių vyriausybės nutarimą pripažinti Pabaltijos kraštą prijungimą prie Sovietų Sąjungos. Sovietų valdžia neteisėtai pagrobė Pabaltijos valstybes 1940 metais, jos pretenzijos į minėtas žemes nepateisinamos.

Žinią iš New Yorko telefonu pranešė Jonas P. Lenktaitis.

Ispanijos valdžia leis demonstruoti

MADRIDAS. — Nauja Ispanijos valdžia to nesakydama, leidžia taikias demonstracijas pirmą kartą kone keturių dekadų bėgyje. Valdžios atstovas patvirtino trečiadienį šį politikos pasikeitimą, valdant naujam Vidaus reikalų ministru Manuel Fraga Iribarne, ir apibūdino jį kaip "pagrindinai eksperimentinę". Jis atsisakė pasakyti kokios demonstravimo teisės ribos palieka ir kokius įsakymus gavę policija.

Bet trečiadienio vakarą, švaisydamiesi batonais, policija išsklaidė susibūrimą ties Informacijos ir turizmo ministerija. Mažusieji sakė, kad minia kokių 500 žmonių — jų tarpe teisininkai, architektai, žurnalistai, artistai ir valdžios tarnautojai — reikalavo amnestijos visiems politiniams kaliniams.

Nesitikima, kad šis politikos pakeitimas, esąs dalimi naujos valdžios pažadų duoti ispanams daugiau laisvės, būtų paskelbtas.

Kairiųjų jėgos priešingos valdžiai buvo skeptiškos ir sakė, kad jos nieko nežino apie kokį valdžios politikos pakeitimą kas link demonstracijų. Bet jos pripažino, kad apie jį galėjo būti pasakyta bendromis frazėmis, kuomet Fraga, kuris laiko savo rankose vidaus saugumą, susitiko šios savaitės pradžioje su prof. Enrique Tierno Galvan, nelegalios Liaudies socialistų partijos vadu.

Vertybės popierių rinka

Vertybės popierių brokeriai sako, kad amerikiečiai pradėjo gyviau supirkinėti vertybės popierius. Esą, dabar jų kaina yra numušta, tad pirkejai tikisi ateinančiais metais uždirbti, nes mano, kad vertybės popieriai žymiai pabrangs.

Salta, galimas sniegas. Saulė teka 7:14, leidžiasi 7:23.

Pastabos iš tolo

Solženicynas apie Lietuvą

Pasaulinėje spaudoje telpantys Aleksandro Solženicyno straipsniai prieš sovietinį komunizmą, kai kur minima ir Lietuva (taip pat Latvija ir Estija). „Readers Digest“ gruodžio mėn. laidoje tilpo jo straipsnis „Pabuskite, pabuskite“ taikomas Vakarams iš viso, ypačiai Amerikai. Nurodymas keltis atvejus, kai sovietai sulaužė pasirašytas sutartis, autorius primena ir tai, kad „...Estija, Latvija ir Lietuva pasirašė draugavimo sutartis su Sovietų Rusija ir tikėjo, kad tu sutarčių bus laikomasi; tos sutartys buvo prarastos“.

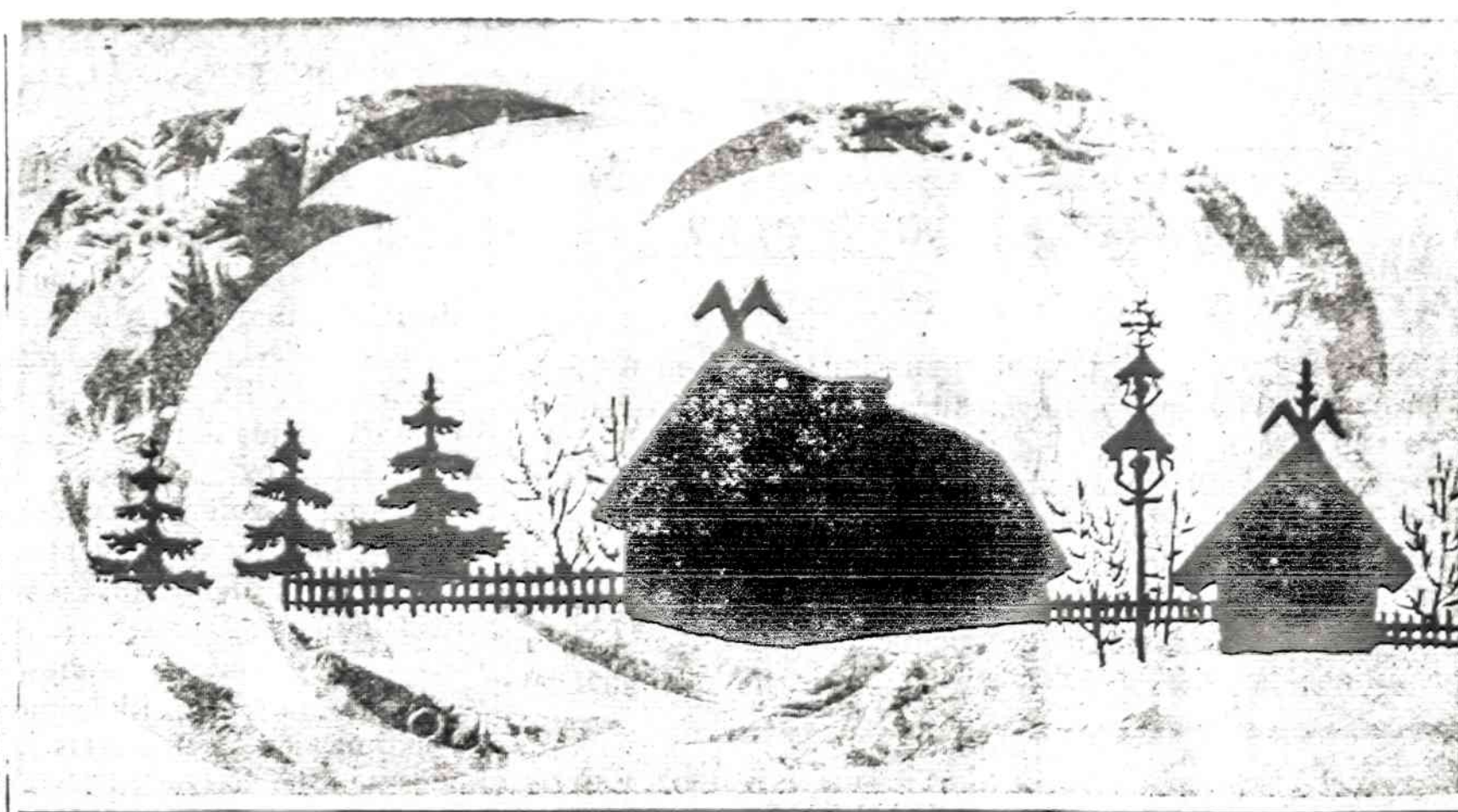
Plačiai Amerikoje skaitomas žurnalas „True“ neseniai išleido kitą A. Solženicyno straipsnį, pavadintą „Amerika pralošė III-čiąją pasaulinį karą“. Tame straipsnyje kaltinama Rooseveltas ir Churchillis, kad dėka jų „shaky pens“ tai trečiasis pasaulinis karas prasidėjęs jau 1945 m. Yaltoje, ko pasekoje, tarpe kitų, buvo išduota ir Estija, Latvija bei Lietuva. Tas straipsnis, pagal „True“, buvęs išspausdintas prancūzų „Le Monde“, o Amerikoje — „National Review“.

Vilniaus Lazdynai — gražiausia vieta „Rusijoj“

Architektūrinio požiūriu. Taip. Associated Press korespondentas Maskvoje, rašydamas apie Sovietų Rusijos „gyvenviečių“ statybą, „Los Angeles Times“ filpusiame straipsnyje „Russ Are Over Dull Housing Rises“, labai jau niūriomis spalvomis riešia tos statybos architektūrą. Esą, kai kurių išimčių, kai galima pastebėti gerą planavimą ir puikią architektūrą. Bet tai esą labai mažos išimtys, kurių tarpe nurodoma: „Comecon“ pastatas Maskvoje, kuriame yra įsikūrę sovietų bloko ekonominės organizacijos, „kongreso“ rūmai Maskvoje ir... „labai mažų išimčių darantys Lazdynai — Lietuvos sostinės Vilniaus priemiestis“.

Buvo 35 — dabar jau 55

S. m. rugsėjo 4 d. „Naujienose“ buvau pastebėjęs apie „raganų medžioklę“, kai atstovų rūmų narė E. Holtzman neseniai buvo lankiusis Sovietų Rusijoje, kur jai valstybės prokuroro padėjėjas pažadėjęs visokeriopą pagalbą ieškant ir teisiant Amerikoje tebegyvenančius ir

„laisvai tebeslankiojančius“ karo nusikaltėlius, kurių buvę 35. Rusiškasis teisės „saugotojas“ tada tai moteriškai pažadėjęs, tarpe kitako, iš Rusijos atsistoti net akystatos liudininkus...

Bet dabar tas tariamų karo nusikaltėlių sąrašas jau paigėjo ir jame esą surašyta net 55 „karo kriminalistai“. Amerikiečių spauda, pagal Associated Press paduotas žinias, skelbia, kad atstovų rūmų narys Joshua Eilberg (D.-Pa.) pareiškęs, kad Imigracijos ir Naturalizacijos Tarnyba į Izraelį pasiuntė sąrašą 55 asmenų, gyvenančių Amerikoje, kurie yra kaltinami padarę karo nusikaltimų II-jo pasaulinio karo metu. Esą ten, į Izraelį, būsiąs pasiųstas Teisingumo Departamento advokatas, kuris kartu su tenyščiais valdininkais rinkis įrodymą medžiagą apie nacių karo kriminalistus — gyvenančius Amerikoje.

Aną kartą „Naujienos“ rašydamos šiuo pat reikalu priminiau, kad tada „35 sąrašas“ tarpe kitų tebebuvo minima ir kai kurie jau mirę lietuviai. Atrodo, kad dabar jau bus ir daugiau prikelta mirusiųjų.

Kun. Markaitis Kalifornijos Mokslo-Pramonės muziejui

Su savo muzikine kūryba. To muziejaus išleista programa, su tėvo (jėzuito) Bruno Markaitio atvaizdu viršelyje, taip (po atvaizdu) sako: Bruno Markaitis and his Christmas music at the California Museum of Science and Industry (Los Angeles, N. B.). Muziejus tą koncertą surengė praėjusį ketvirtadienį, gruodžio 11 d. savo patalpose — muziejaus rūmų koncertų auditorijoje. Programoje B. Markaitio kūryba, muzika, kurią išplandant — dirigavo pats autorius. Programos išpildyme dalyvavo Kalifornijos berniukų choras ir koncertinis Valentino Umansky dramos šokių ansamblis. Be to — pianistė Raimonda Apeikytė, visa eilė instrumentalistų. Išskyrus B. Markaitį ir R. Apeikytę, visi kiti programos dalyviai — amerikiečiai. Programos moderatorius — Carl Princis, populiarius vietinės radijo stoties KFAC pranešėjas, vienas žymiausių Amerikos autoritetų operos ir iš viso muzikos pasaulyje.

Klaipėdos minėjimas prie Pacifiko

Nuo 1950 m., kai Los Angeles Tėvynės Mylėtojų Draugijos susirinkime pirmą kartą buvo paminėtas sausio 15-toji — Klaipėdos atvadavimas — turbūt nebuvo praleista nei vieni metai, kad ta sukaktis nebūtų vietu ar kitu būdu paminėta: ar tai viešu parengimu, ar tik (vėliau) lietuviškosios radijo vandenėlis metu, ar kad ir tik siaurame Mažosios Lietuvos Bičiulių draugijos narių ratelyje. Pats išpildingiausias sausio 15-tosios minėjimas, be abejo, buvo 50 metų sukaktuvinis minėjimas 1973 m.

Betgi dabar, atrodo, kad 1976 m. sausio 15-tosios minėjimas žada vėl būti imponantiškas, kam jau dabar rengiamasi, sudarant net plačios apimties pagalbinių komitetą. Visiems paruošiamiesiems darbams vadovauja Mažosios Lietuvos Bičiulių Draugijos pirmininkas Alg. Glazė. Kaip visai neseniai grįžęs iš ligoninės, po operacijos, dar tik pradėdų pirštus judinti prie telefono ir rašomosios mašinėlės, todėl neturiu, šiuo metu, visai visų davinų kas ir kaip daroma, nežinūnt kad telefonu esu informuojamas Alg. Glazės kaip reikaliai „stumiasi pirmyn“.

Smulkiau apie šį parengimą parašysiu neužilgo, o dabar galia tik išvardinti pačias stambiausias to parengimo žuvis, kurias tai pragai mums čia teko pagauti; Martynas Gelžinis iš New Yorko, pats arčiausias ir karščiausias antvikiškos propagandos kurėjas nuo mažų dienų Klaipėdoje iki šių dienų išvykoje — kurio kalbą sausio 17 d. lietuviškosios radijo vandenėlis metu girdės Kalifornijos lietuviai ir kun. A. Trakis iš Chicago, kuris tuo metu viešėdamas Los Angeles — sausio 18 d. parapijos salėje pasakys kalbą minėjimo programos metuose. Smulkiau apie visa tai parašysiu kiek vėliau, kai tik visi parengiamieji darbai bus baigti ir informacijos bus suplaukę iš visų galimų šaltinių.

Faktai apie orą

Kai kuriose Sibiro vietose, kur komunistai tremia savo pavergtų tautų žmones, oras per žiemą yra tiek šaltas, kad paukščiai besikrisdami negyvai sušęla ir krenta žemėn kaip akmenys. Lėdas ir medžiai pasidaro kieti ir trapūs kaip akmenys, kad kirvių kirtus kibirkštys lekia.

Verchojanske, Sibire, 1948 metais šaltis pasiekė žemiausią rekordą, kai temperatūra nukrito 95 laipsnius žemiau nulio. Tokiam šaltyje išpylus stiklą vandens, kol nukrinta žemėn — vanduo sušala į ledą.

Karščiausios temperatūros rekordą „sumušė“ vietovė Al'Azizah, Libijoje (šiaurės Afrikoje) 1922 metų rugsėjo 13 dieną, kai termometras pakilo iki 136,4 laipsnių aukščiau nulio.

Sausiausios vietos pasaulyje yra Čilės vietovėje Arica (Pietų Amerikoje), kur lietaus palyja vos iki vieno colio penktadaliu...

Slapiausia vieta pasaulyje yra Mt. Waialeale, Kauai saloje, kur per metus vidutiniškai palyja iki 460 colių...

Tą statistiką surinko JAV-bių Environmental Data Service Washingtono iš 40,000 oro stotelių visame pasaulyje.

ŽEMAIČIAI

Žemaičių Kultūros klubas turėjo savo narių susirinkimą, kuris įvyko lapkričio mėn., 19 d. gruodžio 16 d. p. Lietuvninko svetainėje — Gintaras Club — 2548 W. 69 St.

Susirinko didokas skaičius aktyvesnių klubo narių pasiklausyti įvairių pranešimų iš praėito bunksio parengimo.

Buvo išduoti įvairių sričių raportai: iš parengimo ir klubo gyvavimo.

Parengimo komisija buvo sudaryta iš Martha Masiulis, Rozė Didžgalvis, Antanas Brokevičius ir pirm. Juozas Skeivys.

Sio parengimo iniciatorė p. M. Masiulis susirinkime nedalyvavo, tai už ją atstovavo kiti komisijos nariai.

Visi raportai, susirinkimo komisijos ir valdybos buvo priimti su pagyrimu.

Speciali padėka ir pagyrimas atiteko parengimo iniciatorei p. M. Masiuli už didelį pasidarymą klubo naudai.

Taip pat komisija, savo raporte, dėkojo parengimo darbininkams: Julijai Sačauskas, Dela Ketvirtis, Elizabeth Petkūnas, Stella Raudis, Dela Sankus, Alfonsas Kizlaitis, Antanas Brokevičius ir kitiems bet kuo prisidėjusiems prie klubo gyvavimo, kuriam vadovauja ilgametis pirm. Juozas Skeivys.

Dovanų paskirstymo metu, pačias didžiausias dovanas laimėjo: Ana Wiecheke — 25 dol. Bond, kurią padovanojo: Stand-

ard Federal Savings prezidentas J. Mackiewicz.

Kitą, stambiają donaną laimėjo Antonette Aukštaitis — Black and Decker portable drill, kurią padovanojo: Chicago Savings and Loan Association — prezidentė F. D. Pakel; ir trečią donaną laimėjo Petras Biliūnas — VO bonką, kurią padovanojo A. Brokevičius, o kitas — smulkesnes dovanas neįmanoma šiam aprašyme tir sutalpinti, kurių buvo gana daug su daugel laimėtojų.

Besitęsiant susirinkimui, prieita prie dienotvarkės punkto: „Mūsų spauda ir radija“ ir vienas balsiai nutarta Kaledų švenčių proga paremti Naujienas, Draug-

ga, Barcus Sofija ir Marguts radijo programas, o taip pat ir Sandarą ir tam reikalui jau turima pinigų, kas bus greitai laiku įvykdyta pagal susirinkimo nutarimą.

Susirinkimui užsibaigus nariai buvo pavaišyti užkandžiais ir gėrimais.

Užkandžius paruošė R. Didžgalvis ir E. Petkūnas.

„Žemaitė poike sugyven er nušerđai darbujes del klubo gerovės“!

Juozas Skeivys, Klubo korespondentas

SKAITYK IR KITAM PATARK

SKAITYK DEMOKRATINĮ

DIENRASTĮ „NAUJIENAS“

PASSBOOK SAVINGS...
the best way to save regularly!
5 1/4 %
Paid and Compounded Quarterly
OUR SAVINGS CERTIFICATES EARN UP TO 7 1/2 %

Mutual Federal Savings and Loan

2212 WEST CERMAK ROAD

PETER KAZANAUSKAS, President

HOURS: Mon, Tue, Fri, 9-4 Thur, 9-8 Sat, 9-1

SERVING CHICAGO AND SUBURBS SINCE 1905

see us for **HOME financing.**
AT OUR LOW RATES
WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

CHICAGO, ILLINOIS 60608

Phone: Virginia 7-7747

Phone: Virginia 7-7747

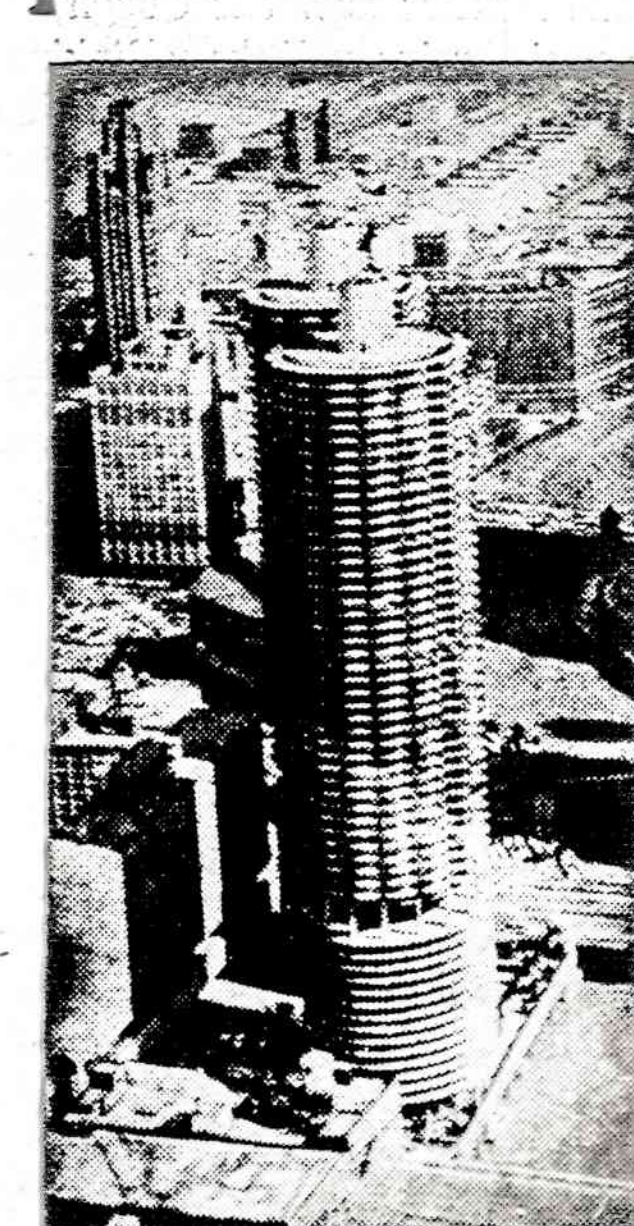
LIETUVOS VARDŲ KILMĖ

Daugelis nori patirti, iš kur yra kilęs Lietuvos vardas, bet mažai kas šį klausimą studijavo. Apie lietuvių tautą ir lietuvių kalbą yra parašyta daug knygų ir brošiūrų. Lietuviai minimi senuose atsiminimuose ir metraščiuose. Ten minimas ir Lietuvos vardas.

Juozas Venclova, dirbęs prie šios studijos 20 metų, peržiūrėjo labai daug senų dokumentų. Savo studijoje jis nurodė kiekvieno žodžio metrikaciją ir surašė Lietuvos praeitį liečiančias knygas. Jis perskaitė šimtus knygų ir parašė 52 psl. knygėlę, pavadintą LIETUVOS VARDŲ KILMĖ. Minkšti viršeliai, kaina \$2.00. Knygelė jums bus pasiųsta, jei du dolerių atsiųsite šiuo adresu:

NAUJIENOS, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608.

Taupykite dabar pas mus

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka didelius darbus. Pirmą, jie padeda jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti.

Taupykite dabar.

Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos dienos.

Išduodami Certifikatai, kurie neša iki

7 3/4 %

palūkanų, priklausomai nuo įdėtos sumos ir jos išėmimo.

Investavimo knygelės sąskaitos neša

5 1/4 %

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Isteigta 1923 metais.

TEL. 421-3070

Istaigos pietuose klemas automobiliams pastatyti.

Neseniai išėjusi laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiųntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakydamos 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiųntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.

1737 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 90608 Telephone MA 1-4100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$30.00 per year, \$18.00 per six months, \$8.50 per 3 months. In other USA localities \$28.00 per year, \$14.00 per six months, \$7.50 per three months. Canada \$30.00 per year; other countries \$31.00 per year.	
15 cents per copy.	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiesčiuose:	
metams	\$30.00
pusei metų	\$18.00
trims mėnesiams	\$8.50
viename mėnesiui	\$3.00
Kitoje JAV vietoje:	
metams	\$32.00
pusei metų	\$19.00
trims mėnesiams	\$9.00
viename mėnesiui	\$3.50
Užsienio:	
metams	\$31.00
pusei metų	\$18.00
viename mėnesiui	\$3.00
Užsienio:	
metams	\$31.00
pusei metų	\$18.00
viename mėnesiui	\$3.00
Užsienio:	
metams	\$31.00
pusei metų	\$18.00
viename mėnesiui	\$3.00

NAUJIENŲ raštinė atidara kasdien, išskyrus sekmadienį, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Seštadienį — iki 12 val.

J. JURASAS PRASĖSI IŠVYKTI, AR BUVO ISTREMTAS?

BIRUTE KEMEŽAITĖ

1975 m. sausio mėn. 25 d. paprašiau leisti man išvykti "Drauge" tūpūsiam dialoge: "Pokalbis su Ispaniško Jono Jurašu Buv. Kauno Dramos Teatro Režisierium", apie savo išvykimą iš okup. Lietuvos. J. Jurašas šitaip rašo: "Kadangi mano estetiškos pažiūros neįprastinos tarybiniam teatrui, leisti išvykti nuolatiniams gy-

tas tautas. Konservatorių vadas Churchill buvo linkęs "nurašyti" Baltijos valstybes, bet darbiečiai priešinosi tokiai politikai.

Gough Whitlam gavo labai daug protestų iš Australijoje gyvenančių pabaltiečių. Jie protestavo prieš Lietuvą, Latvijos ir Estijos pagrobimo pripažinimą. Pasipiktinimas buvo dar didesnis, kai patirta, kad tas išdidus ir labai plepus darbiečių vadas nieko iš Maskvos neįsivertė. Jis nieko neįsivertė lietuviams, nieko negavo ir australiečiai.

Whitlam vyriausybė gavo protestų ir iš kitų kraštų Amerikos lietuvių. Amerikos Lietuvių Taryba protestus siuntė Washingtono esančiai Australijos ambasada. Pasipylė visa eilė straipsnių Amerikos spaudoje, kurioje buvo reikšiamas pasipiktinimas tokiu Gougho elgesiu. Dar didesnė gėda buvo australiečiams, kai net kongreso atstovai pasipiktino tokiu darbiečių vado elgesiu. Užklausti Australijos ambasados ir konsulatų pareigūnai labai jau nedrąsiai aiškinosi. Reikalas būdavo suverčiamas užsienio ministerijos įsakymui, bet pateisinimo jie nesugebėdavo duoti.

Tuo tarpu patys darbiečiai davė opozicijai stiprų kovos įrankį, Australijos parlamento opozicijos vadai šita klausimais kėlė ne tik parlamente, bet spaudoje ir visuomenėje. Vietoj Australijos užsienio reikalų ministerijos senatoriai rašinėjo atsakymus užsieniečiams, pasmerkdamie toki Whitlamo elgesį ir prižadėdami atitaistyti padarytą klaidą ir Australijai užtrauktą gėdą.

Gough Whitlam sujungė visus emigrantus ir nustūmė juos į liberalų ir konservatorių pusę. Visi Australijos lietuviai, net ir darbiečiai, buvo pasipiktinę tokiu Whitlamo elgesiu ir rinkimų metu perėjo liberalų ir konservatorių pusėn. Pabaltiečių skaičius Australijoje yra gana didelis. Jie jau įsikūrė ir dalyvauja visuomeninėje Australijos gyvenime. Kitais klausimais jie galėjo nepritari konservatoriams, bet Lietuvos, Latvijos ir Estijos pagrobimo pripažinimas juos atstūmė nuo darbiečių. Praeituose rinkimuose lietuviai nebuvo vien stebėtojai. Jie aktyviai dalyvavo rinkimuose ir kvietė visus dalyvauti rinkimuose ir balsuoti už liberalus bei konservatorius, kurie nepritaria laisvų tautų pavergimui. Lietuviai įtraukė į rinkiminę kovą ukrainiečius, lenkus ir kitus europiečius, tapusius Australijos piliečiais ir dalyvaujančius visuomeniniame darbe.

Visų sujungtomis pastangomis buvo išverstas iš valdžios darbietis Gough Whitlam ir panaikinta jo vėsta kreiva politika. Rinkimus laimėję politikai laikosi duotų pažadų. Prieš rinkimus jie prižadėjo atšaukti Whitlamo pripažintą aneksiją, o dabar jie tą padarė. Jie padarė žymiai greičiau, negu patys lietuviai tikėjosi. Klaidą atitaisiusiems australams lietuviai visą laiką bus dėkingi.

venimui į užsienį, pasigimines. Po šešių su puse mėnesių 1974 m. lapkričio 18 d. mes pagaliau gavome neigiamą atsakymą, mįslingai motyvuojamą tuo, kad mūsų išvykimas laikomas "netikslingu". Po 8 dienų (lapkričio 26) mane dar kartą iškvietė Kultūros ministras ir pasiūlė pergalvoti savo pažiūras ir galimybes dirbti teatre. O dar po trijų dienų (1974 lapkričio 29) (Vizų registr. skyriaus viršininkas pranešė mums, kad mūsų klausimo sprendimas staiga pakeistas ir mums leidžiama išvykti).

Šis J. Jurašo pasisakymas yra sklandus, pakankamai nuosirdus ir nekeliantis abejonių. Išvada suprantama aiškiai, kad Jurašai patys prašėsi išvykti, bet nebuvo prievarta išstremti.

Tačiau, "Naujienose" (1975 m. lapkričio 19 d.) perskačiau V. Vyteniečio korespondenciją: "J. Jurašas Anglijoje", apstulbavė iš nustebimo... V. Vytenietis, paminėjęs, kad ponai Jurašai atvykę paviešėti į Angliją apsisuto pas J. ir R. Baublius, kad PLB-nė suruošė jiems viešą susipažinimą, perduoda "Naujienų" skaitytojams J. Jurašo padarytą pranešimą, kuriame apie savo išvykimą iš okup. Lietuvos jis jau šitaip prabyla: "Likimas taip lėmė, kad turėjau pasirinkti egzilo gyvenimą. Ir jį pasirinkau ne savanoriškai, bet priverstas. Esu vienas iš to platėjančio rato žmonių, kurie drįsta pareikšti savo nuomonę. Šešis metus dirbau režisieriaus pareigose, tai meno srityje visuomet stengiausi laisvai pareikšti savo lietuvišką nuomonę ir pageidavimus. Bet po 1972 m. Kauno įvykių netekau visų pozicijų, kurias buvau užėmęs. Man buvo pasiūlyta viešai prisipažinti, kad padariau klaidą ir ją atitaisyti.

Dar prieš mano išstėmimą įtakingi lietuviai pradėjo kelti klausimą, kodėl esu atleistas iš režisieriaus pareigų? Tuomet rusai, nesulaukę iš manęs raštiško atsaikimo, įspėjo, kad galiu būti sunaikintas. Tai ir pasiūlė pasirinkti: išvažiuoti iš Lietuvos ir tremtis, o jeigu neišvažiuosiu, tai būsi nubaustas, išvežtas į Rusiją ir sunaikintas. Pasirinkau tremtis, nes kitokios išeities nebuvo ir esu pirmas lietuvis prievarta išstremtas į Vakarus".

Kokiais sumetimais J. Jurašas sugalvojo šią naują apie save istoriją? Kieno inspiracija? Privatių globėjų, ar LB-nės ir iš jos žmonių sudaryto

komiteto, nuo kurio priklausys išsivyska Jurašai ateitis? Negi tai nauja priemonė priartėti prie drąsaus kovotojo, prievarta iš Rusijos išvartyto kankinio Solženicyno, siekimas tokio pat įvertinimo? Juk tokių užuominų Jurašų atsikvietėjai spaudoje yra dar ankščiau.

Ir kokia nesuprantama, neaiški pastaroji J. Jurašo istorija. Mini 1972 metų Kauno įvykių ryšium su savo darbo netekimu, bet nepasako, ką bendro turėjo tie Kauno įvykiai (Kalantos susideginimas) su režis. J. Jurašo teatre užimtomis pozicijomis? Ar ši užuomina tik žmonėms pagalti, kad (būk tai) J. Jurašas dalyvavo Kalantos susideginimo protesto kovose? Jei tiesa, tai kodėl jis jos tiesioginiai nepasako? Prie kokios klaidos J. Jurašas buvo verčiamas prisipažinti, kokią klaidą atitaisyti? Kokio raštinio atsaikimo rusai iš J. Jurašo reikalavo? Jeigu jis neturi ką aiškiau apie save pasakyti, ar nebūtų geriau, kad visai neužsimintų?

Grįžkime prie V. Vyteniečio atpasakotos J. Jurašo kalbos pasakytos Anglijoje. Jurašas sako: "Esu laimingas, galėdamas įsijungti į bendrą lietuvių veiklą ir skelbti pasauliui apie mūsų tautos skaudžią tragediją". Pirmiausia aš labai abejoju, ar ponai Jurašai, kurie komunistiniam režimui okup. Lietuvoje daugiau, ar mažiau buvo prisitaikę, turės nors trečdalį mūsų tautos tragedijos žinių pasauliui paskelbti, negu jau yra paskelbusi Elena Juciūtė savo parašytoje knygoje: "Pėdos Mirties Zonoje". Ir kiti Sibiro kankiniai, gyvi liūdininkai, pavergtos lietuvių tautos skaudžios tragedijos dailininkai... Tačiau, jei šitas režis. Jurašo pasisakymas yra tikras ir nuosirdus, tuomet tenka įvertinti jo pastangas, žinoma, jei jis iš tiesų skelbs svetimiesiems, kitų kraštų žmonėms (pasauliui) mūsų tautos tragediją ir reikalaus Lietuvai nepriklausomybės, o pavergtai tautai laisvės. Bet jeigu jis tik keliaudamas po lietuviškas kolonijas savo pagerbimuose, ar susipažinimuose saviesiems kartos jau daug kartų kitų pasakytas žinias, kaip šį kartą Anglijoje, tai pasaulis nieko nesužinos ir nei tėvynei, nei pavergtai tautai nuo to nebus lengviau... Be abejo, tai nepriklauso nuo Jurašų, bet LB-nės ir Jurašams remti komiteto: kokias galimybes ir sąlygas kovai už pavergtos Lietuvos laisvę jie globėjai sudarys, bet savo atliktais darbais...

Galia, bet į bendrą lietuvių veiklą įsijungti Jurašai neturės progos, nes išsivyska jokios bendros lietuvių veiklos nėra, o tik susiskaldymas ir savitarpio rietenos, kurios žudo ne tik tautinį mūsų atsparumą, bet ir tautinę kultūrą... Jurašai, atsidūrę aršiu frontininkų vadovaujamose bendruomenės glėbyje, teturės progos tik tūpinti pagal jų išdirbtą veiklos planą ir šokti pagal jų politikos diktatūrinę muziką.

Mūsų išsivyskoje yra keli šimtai talentingų, profesionaliniai pasiruošusių įvairių sričių menininkų, literatų ir kitokios mokslo šakos atstovų, bet išsivyskoje lietuviškoje veikloje matosi vos keli ir vis tie patys, be abejo, sugębantys ir besitengiantys prisitaikyti bei patalkauti frontininkų vadovaujamai LB-nės diktatūrai ir jų režimui. Okup. Lietuvoje menininkai gelbsti kurdami pogrindžioje ir "į salčius", o laisvėje gyvenantys lietuviai savo talentą ir troškimus yra priversti gelbėti bėgdami pas svetimus... Visi išsivyska save vadina patriotais, kovojančiais už pavergtos tėvynės reikalus, bet tikrumoje visos organizacijos gyvena tik savo grupiniais interesais, kelia ir padangas tik savo narius, nors ir neįvertintus ir niekina jiems nepriklausančius. Nežiūrint to, jų pačių viduje vėrda pragaras: apkalbės, kurstymai vienų prieš kitus, simpatijų ir antipatijų pasireiškimai, kova dėl vadovavimo, užimamų organizacijos pozicijų, troškimas garbės, nenoras prisiminti jokio darbo, o tik dirbantiems diktuoti, ambicijos ir nuomonų kolizija nuolatiniuose, kerštas, veikimas vieno prieš kitą ir tt. Todėl nėra nuostabu, kad gelbėdami savo dvasines jėgas, žmonės bėga lauk iš organizacijų ir užsidaro vienuose. Šalia to dar būtų pravartu paminėti kultūrą žudančių mūsų lietuvių pavyzdį: jei tik kas stengsis nuo žemės aukščiau pakilti, tai kitas tuojau pat trenks jam kumščiu į galvą, kad atgal patūpdytų, reikšia, jeigu aš nieko nesugebu ir negaliu, tai ir tu negalėk!...

Ir šitokioje veiklos atmosferoje išsivyska tikis pavergtai lietuvių tautai iškovoti laisvę, išgelbėti kultūrą, įkurti pasaulinio garso teatrą? Ir tokio teatro įkūrimo iliaują Jurašai tiki? Už išsivysko lietuvišką veiklą atsakomybė neša ne išsivyskoji lietuvių visuomenė, bet tos veiklos vadai. Vieną dieną jie turės paduoti atskaitomybę ir ne tikais pasigyrimo žodžiais, bet savo atliktais darbais...

Pavasaris eina Karpatų kalnais

Rašo DAN KURAITIS

STALINAS SUTIKO SU GENEROLU

Kurį laiką kambaryje buvo tylu. Stalinas nieko nesakė ir Rokosovskis tylėjo. Stalinas paleido dar vieną pyptkę dūmą ir pats sūniūrė: "ar gali būti, kad du smūgiai iš tikrųjų yra geriau?" Vėliau jis priejo prie Rokosovskio, padėjo ranką ant peties ir tarė: — Žinai, kad tavo nuomonė yra geresnė, aš pilniausiai su ja sutinku. Be to, man patinka generolai, kurie turi savo nuomonę ir moka ją ginti... Ruošk jėgas dviem fronto praktirimams...

Rokosovskis laimėjo. Jis laimėjo ne tik Stalino patikėjimą, bet ir sovietų maršalo titulą, kai pralaužė vokiečių frontą. Vėliau Rokosovskis išlaisvino Lenkiją, jis komandavo vadinamos Lodziaus valdžios karo jėgas, krašto viduje buvusius partizanus ir Lenkijos išgyvenusius sovietų armijos dalinius.

O vis tik Gomulka, parinkęs tikslų momentą, išvarė Rokosovskį iš Varšuvos. Lenkai pasakoją, kad jis nieko taip džiaugsmingai nedarė, kaip įsakinėjo maršalui Rokosovskui eiti ten, kam jis tarnauja. Gomulka ir Rokosovskis buvo komunistai, bet vis dėlto Gomulkai rūpėjo Lenkijos gerbuvys, o Rokosovskis jau buvo visai pasidavęs sovietų imperializmui. Abu buvo lenkai, abu savotiškai norėjo ger Lenkijai, bet vienam tas gėris turėjo eiti per Stalino žiotis, o kitas pats norėjo komunistinę santvarką primesti lenkam.

Varšuvos lenkų karių sukilimas prieš sovietų okupaciją atnešė lenkam didžiausio džiaugsmo. Niekad jie nebuvo toki laimingi, kaip tą 1956 metų spalio die-

na, kai Gomulka galėjo patarti Rokosovskui išsinešinti iš Varšuvos ir niekad daugiau nebeįsiti.

Aš suprantu, kodėl lenkai dar ir šandien taip šiltai prisimena Gomulką. Aišku, ne visi, bet jie prisimena. Tais laikais Gomulka buvo lenkų tautos didvyris, išėjęs iš kalėjimo ir turėjęs drąsos sukilti prieš sovietų policiją ir karo jėgas.

LENKŲ ŽINGSNIS Į LAISVĘ

Apie dvigubą maršalą Rokosovskį man lenkai pri pasakoją įvairiausių dalykų. Galimas daiktas, kad lenkai apie jį pasakoją daugiau, negu vertėjo. Jis galėjo būti didelis karys, bet kada jis tarnauja svetimam kraštui, tai jo vertė žymiai nukrito. Jeigu Rokosovskis būtų stojęs laisvos ir nepriklausomos Lenkijos pusėje, tai šandien jis būtų buvęs didelis vyras. Dabar lenkam reikia apie jį daugiau papasakoti, kad jų pastangos atsikratyti rusų būtų didesnės.

Lenkų karių atsisakymas klausyti maršalo Rokosovskio ir Gomulkos užsispyrimas neleisti rusams savivaliauti Lenkijoje — buvo didelis žingsnis pirmyn. Ekonominiu atžvilgiu Lenkija šandien geriau stovi, negu sovietų Rusija arba bet kuri kita sovietinė valstybė. Lenkijoje yra daugiau laisvės, negu Gudijoje, Rusijoje, Ukrainoje ir pačioje Lietuvoje. Varšuvoje lenkas gali apie Gomulką su pagarba kalbėti, bet jis gali jį ir su purvais sumaišyti, nebijodamas patekti į visagalinės ir savivaliaujančios policijos rankas.

Lenkijoje kitokia padėtis ir katalikų bažnyčios. Be Gomulkos, Lenkijoje buvo kardinolas Višinskis, kurio įtaka visą laiką buvo gana didelė. Gomulka kelis kartus bėdė palaužti kardin. Višinskio galią, bet jam nepavyko. Lenkijos katalikai jam buvo reikalingi pasipriešinti sovietų įtakai.

Vienu laikotarpiu Vladislavas Gomulka Lenkijoje buvo didžiausias didvyris. Stalino policija jį buvo įkūsi į kalėjimą. Jis buvo apkaltintas titojizmu. Jam beveik buvo vistiek: žūti nuo Stalino policijos, kaip nuo jos žuvo didokas lenkų komunistų skaičius, arba žūti kovoje už Lenkijos laisvę. Jis nezuvo, bet tapo didvyriu. Tomis dienomis visi būtų stoję už Gomulką. Katalikai žinojo Gomulkos pažūras tikėjimo klaidimus, bet kovoje prieš Rokosovskį, Chruščiovą ar bet kurį kitą sovietų Rusijos valdovą, lenkai kaip vienas stoji už Gomulką.

Kaip Gomulka, taip ir Varšuvos garnizono kariai buvo pasirušę kovai. Jeigu sovietų karo jėgos būtų bandžiusios ginti Rokosovskį arba bandžiusios vykti į Varšuvą ir gelbėti sovietų prestyžą, tai Lenkijoje būtų kilęs naujas pilietinis karas. Vienoje pusėje būtų buvę rusai, o kitoje pusėje būtų tekę kovoti lenkam. Gomulka nujautė, kad rusai gali laimėti, bet jis buvo pasiryžęs rizikuoti.

GOMULKA PADARĖ DAUG KLAUDŲ

Vladislavas Gomulka, kaip man keliais atvejais sutikti lenkai pasakoją, padarė daug klaidų. Labai mažai jam betūko, kad jis būtų iškeptas, kaip ir kiti Lenkijos komunistai nukentęjo Stetino ir Gdanskio uostų darbininkų streiko metu. Gomulką išgelbėjo tik tai dabartinis Lenkijos valdovas Edvardas Gierkas. Jiedu buvo partijos nariai, bet tuo pačiu metu buvo ir priešinai. Gomulka, priešęs prie valdžios, lino atgal prie stalinizmo, o Gierkas siekė Lenkijai šokios tokių laisvės.

Gomulka buvo pasodintas už titojizmą, tuo tarpu darbininkų streiko metu jis buvo linkęs pavartoti pačias žiauriausias priemones streikui malšinti ir pamo-

kai duoti. Gomulka įautė, kad jis krašto nevaldys, jeigu Dancigo darbininkų nesuvaldys.

— Juk komunistai turėtų stoti už streikuojančius darbininkus, — viešbutyje kalbą užvedusiam patarnautojui pasakiau.

— Ne visai taip, — jis man atsakė.

— Vakaru Europoje komunistai turi stoti už darbininkus, bet Lenkijoje komunistai turi stoti už valdžią. Jeigu darbininkai eina prieš valdžią, tai valdžia gali pavartoti prieš juos represijas...

— Bet jeigu valdžia sudaryt darbininkų gerbuvius didinti, tai kaip ji gali eiti prieš darbininkus? — paklausiau.

— Čia darbininkai nežino, ką jie daro, jie nėra susipratę, — man toliau aiškino.

— Susipratę darbininkai eina su darbininkų ir proletarių valdžia, o nesupratę kelia prieš valdžią streiką...

— Ar negali kartais valdžia nežinoti, ką ji daro? — jo paklausiau.

— Valdžia turi geras pareigas, ji tokių klaidų nepadarė, — man paaiškino.

(Bus daugiau)

SKAITYKITE IR PLATINKITE
DIENRAŠTĮ "NAUJIENAS"
JOS VISAD RAŠO
TEISYBĖ

TELEF. PR 8-3225

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES
IR GERKLĖS LIGOS

2858 W. 63rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. K. G. BALUKAS

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Pirmą ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepiu, skambinti 374-8012

DR. C. K. BOBELIS

INKSTŲ IR SLAPIMO TAKŲ
CHIRURGIJA
Telef. 695-0533
Fox Valley Medical Center
800 SUMMIT STREET
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIN

PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEMLOCK 4-5349
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtadieniais, 1-7 val.
antradieniais, penktadieniais nuo 1-5, trečiadieniais, šeštadieniais nuo 9-3 val.
ir sekdadieniais, tik susitarus.

DR. PAUL V. DARGIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community klinika
Medicinos direktorius.
1938 S. Mannheim Rd., Westchester, Ill.
VALANDOS: 8-3 darbo dienomis ir
kas antrą seštadienį 8-3 val.
Tel.: 562-2121 arba 562-2128

DR. W. EISIN - EISINAS

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
siliepiu, skambinti MI 3-0001.

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
ODOS LIGOS - CHIRURGIJA
SPECIALYBĖ AKIŲ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. K. A. V. JUCAS

Tel.: 561-4605 ir 489-4447
OFISAI:
1002 N. WESTERN AVE.
5214 N. WESTERN AVE.
Valandos pagal susitarimą.

DR. J. MESKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPECIALISTAS
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 3 iki 7 val. popiet.
Tik susitarus.
Trečiadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis, Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta trečiadienį.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Val.: antradienį nuo 1-4 po pietų.
ketvirtadienį nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Naujas rez. telefonas: 448-5545

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antradienį, trečiadienį, penktadienį ir šeštadienį, HE 4-2123.
Jei neatsiliepiu, tai telefonas, GI 8-6195.

V. Tumasonis, M. D., S. C.

CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEMLOCK 4-2123
Rezid. telefonai: GIBSON 8-6195
Pirmą ligonius pagal susitarimą. Dėl
valandos skambinti telefonu, HE 4-2123.
Jei neatsiliepiu, tai telefonas, GI 8-6195.

P. SILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Nėrai, Bandžiai. Speciali pagalba kitiems
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Seštadieniais 9-1.
2850 West 63rd St., Chicago Ill. 60629
Telefonai: PProspect 6-5084

HELP STRENGTHEN

AMERICA'S PEACE POWER
BUY U.S. SAVINGS BONDS

JURGIO VALAICIO

PRANESIMAS VISUOMENEI

Jurgio Valaičio, VLIKO vicepirmininko visuomeniniams
reikalams, pranešimas VLIKO Seimui
1975 m. lapkričio 29 — 30 d. New Yorke

(Tęsinys)

Paskutiniame ALTos Seime
VLIKO atstovas buvo gražiai ir
net pagarbiai priimtas.

Kalbant ir vėl apie Lietuvos
laisvinimo darbo konferen-
ciją, norėčiau grįžti į jos užuo-
mazgą. Jos metmenys buvo iš-
dėstyti VLIKO Seime Toronte
1973 metais. Ta proga buvo
pasakyta: "Mes manome, kad
žvelgiant į tolimesnę ateitį rei-
kėtų nevengti pažiūrėti į Lie-
tuvos laisvinimo organizacijos
sąrangą visu plociu".

Toliau specifiskai dėl VLIKO
buvo kalbama: "Ir VLIKO or-
ganizaciniai nuostatai nėra ne-
liečiami, kol pakeitimai ne-

paliečia VLIKO vaidmens ne-
priklausomos Lietuvos valsty-
bės testinimo vykdyme ir iš-
laikyme. Lietuvos laisvinimo
darbui sėkmingai derinti turi
būti organizacija, kuriai, rei-
kalui esant, paklustų visi šį
darbą dirbantieji. Kadangi
tokia subordinacija mūsų ap-
linkybėmis galima tikėtis iš ge-
ros valios, šis pagrindinis ko-
ordinacinis veiksnys turėtų bū-
ti visiems priimtinas ir savas".

Panašios mintys buvo palan-
kiai priimtos ir praėjusių metų
Seime Bostone. Bostono Seime,
be kitų, buvo priimti nutari-
mai, pasisakant už Tautos Fon-
do stiprinimą, Kanados lietuvių
svaresnį atstovavimą, iniciaty-
vą informacijos darbui koordi-
nuoti ir informacijos centro
steigimą.

Suglausti tai, kas čia iki šiol
svarbiausiu buvo pasakyta,
galima būtų taip: "Pripažįs-
tant, kad reikės tęsti Lietuvos
laisvinimo darbą dar ilgesnį
laiką, tiek bendrinuose, tiek
pačio VLIKO suvažiavimuose
matomas reikalas VLIKą stip-
rinti; stiprinti Tautos Fon-
dą ir VLIKO informacinę tarny-
bą. Derinant prie gyvenimo
raidos ir aplinkybių, atitinka-
mai modifikuotina VLIKO or-
ganizacija, nepažeidžiant tau-
tos atstovavimo testinimo".

Anksčiau apie tai kalbėjęs
ir klausimus svarstęs, VLIKas
praėjusių metų bėgyje yra pa-
daręs pirmuosius, kad ir ne-
žymius, pakeitimus, inkorpo-
ruodamas Tautos Fondą. Be
aiškių finansinių privalumų šis
žingsnis teikia šalių lygių telk-
ti apie VLIKO darbus platesnės
mūsų visuomenės, įskaitant ir
tuos, kurie dėl vieno ar kito
sumetimų nepritampa prie
VLIKą betarpiškai sudarančių
organizacijų ar grupių. Su-
prantama, kad Tautos Fon-
do nariai VLIKO sąmatos klau-
simuose turėtų turėti patariamą-
jį balsą. Pasikeitusio Tautos
Fondo ir VLIKO santykių deta-
lės dar tebestudijuojamos,
viena tačiau visiškai aišku, t.
y., kad Tautos Fondo veikla
lems VLIKas, kaip ir iki šiol.
Inkorporuoto Tautos Fondo
uždaviniai yra informaciniai.
VLIKO pagrindinė darbo sritis
yra informacinė. Norint stip-
rinti VLIKą, dėl to pirmoje
vietoje stiprintina jo informaci-
nė. Norint stiprinti VLIKą,
dėl to pirmoje vietoje stiprin-
tina jo informacinė tarnyba,
taip, kad ji galima būtų pilna
to žodžio prasme vadinti infor-
macijų centru, panašiu į tokį,
kokį mes jau seniai kalbam ir
įsivaizduojam. Toks informa-
cijų centras turėtų apmokamas
tarnautojus ir reikiamas prie-
mones. Tokio centro turėtų
būti tvarkomi ir vykdomi pir-
miausia užsieniui skiriamai in-
formaciniai darbai, o taip di-
desnieji mūsų laisvinimo dar-
bo spaudos užsimojimai. Toks
centras nei galėtų, nei turėtų
aprepti viską. Visiška centra-
lizacija nei praktiškai įmano-
ma, nei ji reikalinga.

Šia proga taip pat pabrėžti-
na, kad šitoks pasiūlymas nėra
kokia naujovė. VLIKas ir
dabar turi Eltos informacijos
tarnybą, kuri per ilgus metus
leidžia biuletenius, tvarko ra-
dijo valandėles ir t. t., nors
palyginti mažai apie tai kal-
bama.

Informacijos centras būtų
ir nuosekliai jungtis šalia kito-
kių ryšių tarp Tautos Fondo ir
VLIKO Valdybos.

VLIKą stiprinti reikiama stip-
rinti jo sudedamąsias dalis,
pirmiausia valdybą, arba val-
dybos darbą. To pasiekti ne-
tiesioginiai taip pat padėtų in-

formacijos centras, atlikdamas
pagrindinius darbus. Dažnai
pavargę po tiesioginio darbo
dienos, valdybos nariai galė-
tų rinktis rečiau ir daugiau de-
mesio skirti tikslingo planavi-
mo studijoms ir darbo kontro-
lės reikalams.

Visa kas čia pasakyta pas-
kutinių jų trijų metų bėgyje
atskiromis dalimis skelbta. Šis
pranešimas yra mėginimas
sudėti viską į vieną nuoseklų
ir pasakytą patrauklų ryšų
lį. Nėra tai nei staigmena nei
mūsų išradimas. Skirtumas
tarp padėties anksčiau ir da-
bar yra tas, kad toks siūlymas
mūsų įsitikinimu yra realus.
O realus jis yra dėl to, kad
naujasis Tautos Fondas su mū-
sų visuomenės pritarimu yra
pajėgus jį finansiskai paremti.
Aš tikiu, kad jis vertas jūsų
dėmesio ir pritarimo.

Formaliu požiūriu VLIKą
sudaro politinės partijos ir są-
jūdžiai. Kai kada keliamas ne-
rimtas klausimas, kad ir be
jų galėtumėm išsiversti, nors
jis apamai sudaro politinės
demokratinės veiklos pagrindą.
Yra ir daugiau gerų argumen-
tų, kodėl tai yra tikslinga. Šia
proga aš prisiminsiu tik vieną:
Demokratinė politinių partijų
lietuvių Lietuvoje negali tu-
rėti, bent jos neturi sąlygų veik-
ti. Dėl to jie žiūri į mus ir ti-
kisi, kad čia iševiojose, bus
puoselėjamos lietuviško demo-
kratinio gyvenimo tradicijos.
Nesvarbu iš esmės, kad grupių
VLIKe daug. Vienos jų turi pla-
tų visuomeninį užnugarį. Ki-
tos, tiesa, tokio neturi, bet ir
jos VLIKe gali turėti svarų vaid-
menį, pavyzdžiui, jeigu jos
VLIKe veiks kaip derinamasis,
jungiamasis veiksnys tarp "di-
džiųjų".

Vlikas turi būti stiprus savo
darbais, VLIKas turi rodyti
laisvinimo darbų kelią. VLIKas
turi vadovauti, bet vadovavi-
mu mūsų sąlygomis pirmiau-
sia turi būti suprantama jo už-
davinių derinti laisvinimo dar-
bus. Šių uždavinių VLIKas ga-
lėtų atlikti tik tada, jei jis ne-
bus nors daliai mūsų visuome-
nės svetimas. Vien pareiškimų,
kad VLIKas pripažįstamas vy-
riausiu negana, jeigu po to
kiekvienas eismis savo organi-
zacinių interesų ar ambicijų
keliu. VLIKas savo derintojo
uždavinį atliks tada, jei jame
aktyviai galės reikštis asmenys,
turį ir kitų pagrindinių organi-
zacijų pasitikėjimą.

Tai nėra lengvas uždavinys
ir kelias. Kartais kai kurie VLI-
Ko sprendimai gali atrodyti
silpnumo ženklu. Bet taip nėra.
VLIKO kelias yra ir turi
likti aukso vidurio kelias. Jei
VLIKas jo nesilaikys, jis nus-
tės plačiosios lietuvių visu-
menės pasitikėjimo, kurį jis
dabar turi. Junkimės į šį ke-
lią visi, kad Vlikas stiprėtų,
vestų ir derintų kol bus pasiek-
tas mūsų visų bendras ir didy-
sis tikslas.

Ačiū už dėmesį!
(Pabaiga)

Joniškio klubas

Joniškio klubas Chicagoje
buvo įsteigtas 1926 metais. Jo
steigėjas buvo Julius Butautas,
kurs ir to klubo pirmininku iš-
buvo per eilę metų. Kiti šio kl-
bo pirmininkai buvo šie: Ant.
Brijūnas, Jonas Jonkus, Rokas
Šniukas, Viktoras Kazimierai-
tis, Jonas Gasparaitis ir dabar-
tinė pirmininkė Julija Sačiaus-
kienė, kurios pastangomis yra
rengiamas Joniškio klubo la-
bdarybės ir Kultūros klubo penkias-
dešimt metų gyvavimo paminė-
jimas. Kaip žinia, pakylis įvyks
ateinančio balandžio 25 dieną
Polonia Grove svetainėje, Bright-
on Parko apylinkėje, Chicagoje.

Šių žodžių rašėjas yra Joni-
škio klubo seniausias narys,
kur su kitais joniškio klubo lau-
kės šios reikšmingos ir svarbios
dienos.

Rašyti apie Joniškio klubą
būtų labai daug, nes jis yra
daug nuveikęs labdarybėje, kul-
tūroje ir sušelpimo darbe. Lai-
me turėjau nuo pat Joniškio klubo
sustatymo per ilgą eilę
metų būti šio klubo korespon-
dentu ir joniškio klubo veiklą bei
jo veikėjus aprašyti ir juos pa-
girti už gražų ir naudingą dar-
bą. Prisimenu kaip joniškio kl-
bai buvo garsūs dainininkai,
kaip jie gražiai giedodavo ir
dainuodavo caro laikais dainų
šventėje Šiauliuose, kur joni-
škio klubo choras, vadovaujamas ga-
baus choro vedėjo Diržo už pa-
dainavimą dainas "Girioj, kur
aidas skamba" pirmą 500 rublių
dovana laimėjo. Į Joniškį ant
atlaidu važiuodavo žmonės iš ki-
tų parapijų paklausyti Joniškio
klubo puikaus giedojimo ir daina-
vimo.

Prieš 50 metų suvažiavę jo-
niškio klubas iš Lietuvos į Čikagą
įsteigė Joniškio klubą, ku-
ris savo 50 metų gyvavimą pa-
minės balandžio 25 dieną.
R. Šniukas

NUOTRAUKŲ PARODA

Exchange National ir Harris
bankai praneša, kad jie bankų
rūmuose darys aukštųjų mokyk-
lų, gimnazijų nuotraukų paro-
dą, kuri bus vadinama "The Spi-
rit of America". Įstojimo į pa-
rodą paskutinė diena yra numa-
tyta vasario 13.

SKAITYK PATS IR PARAGINK

KITUS SKAITYTI
GAUJENAS

**Susirinkimo
PRANESIMAI**

— Marquette Parko Lietuvių Namų
Savininkų organizacijos narių rinki-
minis susirinkimas įvyks gruodžio 19
dieną 7:30 val. vak. Marquette Parko
parapijos salėje, 6820 So. Washtenaw
Ave. Visus narius prašome skatinti
gali dalyvauti, nes bus renkama 1976
m. valdyba. Valdybos rinkimas yra
labai svarbus, nes nuo valdybos daug
priklausys Marquette Parko koloni-
jos ilgesnis išlikimas.
Stasys Patlaba, sekr.

— Amerikos Lietuvių Piliečių Pa-
šalpos klubo prieštartinis narių susi-
rinkimas įvyks sekmadienį, gruodžio
21 dieną 1:00 val. popiet. J. Valaičio
salėje, 4258 So. Maplewood Ave. Na-
riai kviečiami atsilankyti, nes yra
daug svarbių reikalų aptarti. Bus ir
Valdybos rinkimas 1976 metams. Po
susirinkimo bus valės.
Rožė Didžgalviene, rašt.

**SVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAISKINIMAI
KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKŠČIONIUI**

"Nes žirdimi tikima, o burna išpažįstama, ir taip įgyjamas išga-
nymas". — Rom. 10:10.

Čia pasakysiu, kad tie, kurie neatidaro savo burnos ir nesistengia pa-
sakyti kitoms dieviškosios tiesos, negalės pasidaryti tikėjimais į dangi-
aus karalystę. Apaštalas sako, kad negalima nekaltėti apie tai, ką matė-
me ir girdėjome. Kiekvienas krikščionis, kuris gavo tiesos šviesą ir paži-
nėjo maloningą dieviškąjį planą, ir pamatė didįjį išganymą, apie kurį kal-
bėjo mūsų Viešpats, nebegali tylėti ir laikyti savo šviesą po uždangos.
Kurie taip daro, nežino, kada laikui bėgant jų šviesa užges. Jei kas
gėdysis Viešpaties ir jo Žodžio, tas nebus tinkamas jo dangiškai ka-
ralystei.

Kas antrą antradienį Sophie Barcus radijas skelbia švento Rašto tyrinė-
tojų aiškinimus.

Visi žino, kad mirtis yra žiauri ir paliečia kiekvieną. Bet kur yra mi-
rusis? Į tą klausimą atsako knyguotė "Vilnis po mirties", kurią gausite
nemokamai. Rašykite:

F. ZAVIST, 3715 WEST 66th STREET,
CHICAGO, ILLINOIS 60629.
SV. RAŠTO TYRINETOJAI

PETKUS
TEVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telef.: GROvehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOWNhall 3-2108-9
TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS
AIKŠTĖ TUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIK & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINŲ VIETA
REpublie 7-8600 REpublie 7-8601

EUDEIKIS
GAIDAS -- DAIMID
SENIAUSIA IR DIDZIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YArds 7-1741-1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAFayette 3-0440
MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

N A R I A I:
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos
AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS DIENĄ
IR NAKTĮ.
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE.

ANTANAS M. PHILLIPS
TOMAS IR LAURYNAS LABANAUSKAS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIUNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS
(LACKAWICZ)
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE VIRginia 7-6672
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS
3354 So. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

PLEASE!
Only you can
PREVENT
FOREST FIRES

KISINGERIS PARYŽIUJ KAIBEJO APIE NAFTĄ

PARYŽIUS. — Valstybės sekretorius Henry Kissingeris, savo kalboje tarptautinėje konferencijoje energijos ir žaliavų klausimu, matomai nusprendė pabrėžti bendradarbiavimą su trečiojo pasaulio šalimis vietoj konfrontacijos.

Kissingerio kalba apie naftos kainas Tarptautinio ekonominio bendradarbiavimo konferencijos atidarymo sesijoje antradienį buvo daugumos delegatų girta kaip moderatinė.

Be Alžiro Press Service pasakė, kad ji buvo moderatinė vien "ryšium su griežtumu, kurio kai kurios delegacijos tikėjosi, o kitos ir norėjo iš Amerikos valstybės sekretoriaus".

Kissingeris pats pasitarnavo sukelti tą, tapusį klaidingu, tikėjimąsi griežtumu.

Kissingeris, būdamas sekmdienį Londone, pasakė žurnalistams, kad jis padarys "konfrontacinę" kalbą, grėsindamas nutraukti pagalbą kai kurioms neturtingoms šalims, jei jos neįsijungs į jo kampaniją už žemesnės naftos kainas.

Ar tai buvo tik gudrus diplomatinis manevras, ar jis iš tikro pakeitė savo nuomonę?

Sekdami Valstybės sekretoriaus pasisakymus ateity, mes gal kada ir sužinosime atsakymą į šį intriguojantį klausimą. Bet kaip ten bebūtų, Amerika per tas dvi dienas savo nuomonės, kokia ji bebūtų, nepakeitė. O tai gal būt dar kartą liudija, kad valstybės sekretorius, kaip institucija, gali varyti asmeninę politiką, kuri nebūtinai žengia koją į koją su Amerikos ir jos valdžią išrinkusių interesais.

Kai kurie valstybiniai šaltiniai tvirtino, kad Kissingeris dar vis tebemato naftos krizę kaip kovą tarp Vakarų ir priešiško naftos gamintojų bloko, remiamo Trečiojo pasaulio, kovą, kuri turi būti laimėta vienu arba kitu.

Konferencija užsimojusi sudaryti aparatą pasaulio ekonominiams ryšiams pertvarkyti.

27-ųjų delegacijų ministrai — 26-ųjų šalių plius Europos bendrosios rinkos — sudarys keturius komitetus: energijos, žaliavų, išsivystymo pagalbos ir finansų.

Sears spausdins knygas

Sears - Roebuck prekybos kompanija praneša, kad ji steigianti leidyklą vardu Pequot Avenue Group. Ji spausdinsianti knygas ir atlikinesianti kitokių spaudos darbus.

Apgavystė

Amerikietiški laikraščiai pilni viliojančių skelbimų, kurie dažniausiai yra melagingi ir apgaulingi. Tokie skelbimai dažniausiai liečia pardavinėjimą automatinėmis mašinomis. Išėjama, kad su tokiais "biznieriškais" reikia būti atsargiems, nes jie tik išvilioja santaupas.

Asmenys, pastebėję tokius apgaulingus skelbimus arba patys nukentėję, turi tuojau pranešti tarytojo įstaigai, nurodant visas smulkmenas.

Atsargiai su estrogeno vaistais

Pranešama, kad plačiai vartojami ir daktarų prirašomi estrogeno vaistai, Premarin ir kiti, dažniausiai išaukšia vėžį moterų gimdoje. Šių vaistų kasmet išrašoma apie 22 milijonus receptų, tai reiškia, kaip sveikatos tyrinėjimo įstaigos statistika rodo, kad koks 16,000 moterų daugiau suserga gimdos vėžiu, negu normaliai tikrumoje turėtų būti.

Policininkas ir vagiškiai

Beverly policijos seržantas stipriai miegojo. Tačiau jis vis dėlto prikėlė drabužinės durų girdžesys. Pasirodo, kad vagiškiai buvo įsibrovę į jo miegamąjį ir bandė jį apvogti.

Policininkas, tik su apatiniais, bėgantis vagiškis prisivijo gerokai juos pavaikęs miestelyje. Dabar jie "sildosi" jaunųjų kailėjų, laukdami teismo.

Pavojingas hormonų preparatai

Maisto ir vaistų administracija praneša, kad ji vėl bandysiant uždrausti DES vartojimą. "DES" yra hormonų preparatai, kurie mašomi ir gyvulių maistui. DES preparatai maitinami gyvuliais žymiai greičiau suauga, įgaudami daugiau svorio per trumpiausią laiką.

DES turi vieną blogumą: žmonės valgydami jais maitintų gyvulių mėsą, dažniausiai suserga vėžiu.

Maisto ir vaistų administracija jau 1973 m. bandė tuos DES preparatus išimti iš apyvartos,

bet teisėjas, fabrikantų iškeltose byloje, įsakė ir toliau leisti juos pardavinėti.

Smarki moteris

Shawneetown vietovėje, Ill., Peabody Coal kompanijai priklausančioje anglių kasykloje dirba "vyriška" darba Barbara Walton. Ji, kilnodama 90 svarų svorio oro plaktą, daro skylių anglies klodose, sudeda specialius oro sprogmenis ir juos išsprogdina. Ji tuo būdu sušulunkina anglies klodą. Už tai kompanija jai sumoka 6,75 doleriaus už kiekvieną darbo valandą.

Tai ne pirmas jos toks "vyriškas" sunkus darbas: prieš tai ji liejo betoną, klojo kilmų grindis ir buvo jėgų nuėmimo bei nukirtimo bosu. Ją ir dvi kitas panašiai "pasijususias" moteris gruodžio 16 d. pagerbė Sheraton — Čikagos hotelyje federalinis darbo departamentas.

Apipiešė ir nužudo

Pastebima, kad paskutiniaisiais laikais plėšikai ir žmogžudžiai darosi neatskiriami vieni nuo kitų, tik kad vieni savo auką apipiešia ir tada nužudo, antrieji — pirmą nužudo ir tuomet apipiešia. Vėliausias toks pavyzdys buvo Čikagos priemiestyje Oak Park, kur Mrs. Miriam Ciardullo, 53 metų amžiaus, buvo rasta savo namuose surašiotomis rankomis ir kojomis ir limpamu popieriu užklijuota burna, o jos dėdė Pasquale Accino, 88 metų amžiaus, taip pat užklijuota burna ir telefono kabeliu surašiotomis rankomis ir kojomis ir maišu apmauta galva.

Mrs. Ciardullo mirė vos nuvežta į ligoninę, o Mr. Accino, geros išliko gyvas, pasakė policijai, kad jiems apie pusiau dešimtą val. vakaro žiūrint televizijos, į jų namą įėjo du jauni ginkluoti baltodžiai ir pirmiausia kietu daiktu, smūgiais į galvas apsaugojo ir surašiojo. Plėšikai — žudikai nekalbėjo jokia kalba, tik kaip šunys urzgė.

Chicago's oras švarėja

Chicago, kur žmonių mėsinių kelių valandų bėgė nuo dūmų ir dulkių pajuduojuo, dėlto buvo vadinama "nešvarių baltųjų miestu", dabar bent skalbimo miltelių pardavimu garsinimuose jau vadinama "švitančiu miestu".

Svaros apsaugos įstaigų prašimuose skelbiama, kad daugiau kaip pusė Chicago's ploto (228 ketvirtainių mylių) pilnai patenkina federalinius švaros (nuo suodžių ir dulkių) standar

HELP WANTED — MALE

BAKER WANTED
with at least 15 years all-around experience. Bridgeport area. Must understand English. Call PAUL 842-2146.

HELP WANTED — FEMALE

REKALINGA MOTERIS valyti mažos šeimos butą vieną kartą savaitėje. Tel. 528-4164.

MISCELLANEOUS FOR SALE

PARDUODAMI FILATELINIAI PAS-TO ZENKLAI IR RINKINIAI. Tel. raudis po 6 val. vak. Tel. 778-3151.

tus. Chicago šiais 1975 metais rezidencijų, komercijos ir industrijos (sildymo) reikalams sunaudojo 2.9 milijono tonų anglies, lyginant su 3.7 milijonais tonų 1971 metais. Daugiausiai anglies sunaudojo Commonwealth Edison kompanija — šiemet daugiau negu 1971 metais.

TRUMPAI

— Grace Bukoff (Bukavcekienė), New Buffalo, Mich. Šv. Kalėdų ir Naujųjų Metų švenčių proga, sveikina visus savo gimines, draugus, pažįstamus ir linki geros, geros sveikatos, o Naujųjų paramai siūnia \$5.

— A. Karalūnas ir jo žmona, Cicero, Ill., sveikina visus savo draugus, pažįstamus ir kaimynus, linkėdami linksmy švenčių. Ta proga Naujienoms atsiuntė 5 dol.

— Kristijono Donelaičio pradžios mokyklos mokinius Kalėdų senelis aplankys š. m. gruodžio mėn. 20 d. Vaikučiai uoliai ruošiasi pasirodyti seneliui ir tėveliams. Jiems padeda mokytoja N. Čepienė.

Tėvų komitetas yra pasiruošęs pavašinti kava ir namuose keptais pyragais, taip pat turėsite progos įsigyti lietuviškų šiaudinių papuošėlių eglutės. "Laukiame tėveli, močiucių, senelių, tetų ir dėdžių.

— Ona Motiekienė, Los Angeles, Calif., atnaujinama dienraščio prenumeratą, sakosi Naujienas jau daug metų skaitanti, tad ir ateinančiais metais be jų neliksianti.

— Čikagos gen. T. Daukanto vardo Jūrų šaulių kuopa rengia bendras Kūčias, kurios įvyks gruodžio mėn. 20 d., šeštadienį, 6:30 val. vak., p. p. Vaikėčių salėje, 4258 So. Maplewood. Šiame Kūčių vakarojime dalyvaus L. K. Relig. Šalpos atstovai, k. Kuzminskas, jūrų šauliai, jūrų skautai ir prijaunčiantieji. Kadangi yra dar ribotas skaičius vietų, maloniai kviečiame dalyvauti dėl maisto ir vietų registruojantis 254-2665. Įėjimas — auka.

Kuopos Valdyba

— Dar yra vietų į Neo-Lituanų rengiamą Naujų Metų sutikimą, Liet. Taut. Namuose. Užsakyti iki XII. 21 d. pas Br. Kasakaitį, tel. 778-7707 arba 778-9878. (Pr)

— Čiurlionio Galerijos "Dailės Aruodas". Norėdama padėti dailininkams ir visuomenei, Čiurlionio Galerija, Inc. š. m. gruodžio mėn. 6 d. atidarė "Dailės Aruodą" — nuolatinį dailės kūrinų pardavimą. Jau turima dešimties dailininkų darbų. Aplankykite ir įsigykite nesenstančių dovanų. "Dailės Aruodas" valandos: pirm., antr. ir šešt. 12—5 val., ketv. ir penkt. 12—7 val., sekm. (išskyrus didžiausias šventes) 2—5 val. Adresas: 8929 So. Harlem (Midland Savings rūmuose). Tel. 839-5299 arba 436-1722. (Pr)

BIZNIERIAI, KURIE GARSINASI "NAUJIENOSE" — TURI GERIAUSIA PASISKIRIMA BIZNYJE

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIS NUOSIMČIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAI

DEL VISU INFORMACIJU, KREIPKITES I
MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas
2212 W. Cermak Road. Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ PIRKIMAS - PARDAVIMAS - VALDYMAS - NOTARIATAS - VERTIMAI

VISU RŪSIŲ DRAUDIMO AGENTŲRA

J. BACEVICIUS — BELL REALTY
INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

8 BUTŲ IR BIZNIO PATALPA 50

pedų sklypas, Brighton Parke. Mūris, namas, nebrangus, reikia skubiai parduoti.

5 PO 5 MŪRINIS - MEDINIS \$1,100 mėn. Praso \$50,000. Marquette Park.

10 BUTŲ MŪRINIS. Nauji įrenginiai. Labai geros pajamos. Savininko paskola. Labai geras namas. Reikia skubiai parduoti.

MODERNUS 4 BUTŲ mūras ir 2 auto mūro garažas. Atskiri šildymai. Cent. air cond. Arti Maria High. — \$45,500.

1½ AUKŠTO 2 BUTŲ 19 m. mūras ir 2 auto garažas. Kambarys sausam beismonte su patonomis. Pušų medžio portūs. \$32,000.

2 BUTŲ 19 M. MŪRAS. Mūro garažas. Nauji atskiri šildymai. Air cond. Karpetai. Įrengtas beismontas. Per mėnesį gaunata buta. Arti parko. \$35,700.

8 BUTŲ MŪRAS, naujas gazu šildymas, nauja elektra, alumin. langai. \$15,000 metinių pajamų. Arti mūsų. \$71,700.

MUMS GERAI KARTU

BANGALO GRAZUOLIS, švarus mūras, dideli kambariai, 2 auto garažas. Marquette Parko centre. \$22,900.

6 KAMBARIŲ 12 M. MODERNUS MŪRAS. Įrengta virtuvė ir kambarys beismonte. Naujas garažas. Arti parko ir California Ave. Greit galite užimti. \$29,900.

MODERNUS 4 BUTŲ mūras ir 2 auto mūro garažas. Atskiri šildymai. Cent. air cond. Arti Maria High. — \$45,500.

1½ AUKŠTO 2 BUTŲ 19 m. mūras ir 2 auto garažas. Kambarys sausam beismonte su patonomis. Pušų medžio portūs. \$32,000.

2 BUTŲ 19 M. MŪRAS. Mūro garažas. Nauji atskiri šildymai. Air cond. Karpetai. Įrengtas beismontas. Per mėnesį gaunata buta. Arti parko. \$35,700.

8 BUTŲ MŪRAS, naujas gazu šildymas, nauja elektra, alumin. langai. \$15,000 metinių pajamų. Arti mūsų. \$71,700.

MODERNUS 4 BUTŲ mūras ir 2 auto mūro garažas. Atskiri šildymai. Cent. air cond. Arti Maria High. — \$45,500.

1½ AUKŠTO 2 BUTŲ 19 m. mūras ir 2 auto garažas. Kambarys sausam beismonte su patonomis. Pušų medžio portūs. \$32,000.

2 BUTŲ 19 M. MŪRAS. Mūro garažas. Nauji atskiri šildymai. Air cond. Karpetai. Įrengtas beismontas. Per mėnesį gaunata buta. Arti parko. \$35,700.

8 BUTŲ MŪRAS, naujas gazu šildymas, nauja elektra, alumin. langai. \$15,000 metinių pajamų. Arti mūsų. \$71,700.

VALDIS REAL ESTATE

2825 West 71st St. Tel. RE 7-7200

BUD'S REAL ESTATE

PIRKŠIT — PARDUOSIT — NUOMOSIT. IVAIRUS DRAUDIMAI. Maloniai jums patarnaus. BALYS BUDRAITIS

4369 ARCHER AVE., CHICAGOJE Tel. 254-5551

LEMONTO APYLINKĖJE 135-1A IR ARCHER AVE. Tel. 257-5861

M. A. SIMKUS Real Estate, Notary Public, INCOME TAX SERVICE

4259 S. Maplewood, Tel. 254-7450

Taip pat daromi vertimai, giminių išsklaidimai, pilnomi pilietybės prašymai ir kitoki blankai.

BUILDERS AND CONTRACTORS Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR

Įrengiu mieste ir užmiesty naujus ir perstatu menius visų rūšių namo apšildymo pečius, air-conditioning, vandens boilerius ir stogu rinas (gutters). Dirbu greit, sąžiningai ir garantuotai.

DOMAS ZUKAUSKAS 4444 So. WESTERN AVE. Chicago, Ill. 60609. Tel. VI 7-3447

HOME-INSURANCE

Call Frank Zapolis 3208½ W. 95th St. GA 4-8654

D E M E S I O 52—80 M. AMŽIAUS VAIRUOTOJAI

Tiktai \$64 pusmečiui automobilio Liability apdraudimas.

Kreipitis: A. LAURAITIS 4645 So. ASHLAND AVE. 523-8775

A. TVERAS LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBES

Pardavimas ir Taisymas 2646 WEST 69th STREET

Telef.: REdpublic 7-1941

give... so more with Eve

HEART FUND

185 North Wabash Avenue 2nd Floor Chicago, Ill. 60601

HEALTH LASSES

NAUJIENAS

Lietuviai taip pat perka ir parduoda ir progas sužinoti tikrai per

NAUJIENAS